

Kehalise aktiivsuse poliitika staatus Eestis

Poliitikaindeks MOVING

Selles riiklikus ülevaates esitatakse **poliitikaindeksi MOVING** [1] üksikasjalikud tulemused Eesti kohta. Selles tuuakse esile riiklike valitsuste kehalise aktiivsuse poliitika tugevused ja vajakajäämised. See ülevaade täiendab poliitikaindeksi tulemusi iga riigi poliitika kujundamise kvaliteedi põhjaliku vaatlusega. Poliitikaindeksi täielikud tulemused on esitatud MOVINGi poliitikaülevaates, milles võrreldakse Eestit 29 teise Euroopa riigiga.

Põhilised sõnumid

- 1 Eesti rakendab poliitikameetmeid viies poliitikavaldkonnas MOVINGi raamistiku kuuest poliitikavaldkonnast, kusjuures ükski poliitikavaldkond ei saanud kõrgemat hinnangut kui mõõdukas. Selle hinnangu said kolm valdkonda: algatused, mis edendavad kehalist aktiivsust koolides, kogukonnas ja vaba aja veetmisel (M), kehalise aktiivsuse võimalused töökohal ja koolitustel (O) ning kehalise aktiivsuse suurendamine avaliku teavitamise kaudu, mis arendab käitumise muutmise oskusi (N).
- 2 Riikliku valitsuse tegevuse puudujäägid tuvastati kõigis poliitikavaldkondades, kuid eelkõige kehalise aktiivsuse edendamise rahaliste stiimulite (M), kehalise aktiivsuse töökohal (O), jalgsi ja jalgrattaga liikumise infrastruktuuri (V) ning üldsuse teadlikkuse tõstmise kampaaniate ja kehalise tegevuse suuniste (N) osas. Toodi esile lüngad koolivälise kehalise aktiivsuse ja kogukondlike algatuste osas (M).
- 3 Tervishoiuasutuste ja ambulatoorsete asutuste kehalise aktiivsuse (G) alases koolituses ei tuvastatud ühtegi poliitikat, seega tuleks seda poliitikavaldkonda prioriseerida. Tarvitusele tuleb võtta suuremaid meetmeid, et parandada poliitika kujundamist kõigis aktiivse keskkonna valdkondades, nagu füüsilist aktiivsust soodustavad struktuurid ja ümbrus (V) ning transpordinfrastruktuur (I).

Ülevaade poliitika staatusest

ÜHTEGI POLIITIKAT POLE MÄÄRATLETUD

KEHV

RAHULDAV

MÕÕDUKAS

HEA

VÄGA HEA

M	Lua võimalused ja algatused, mis edendavad kehalist aktiivsust koolides, kogukonnas ning spordi ja vaba aja veetmise eesmärgil	MÕÕDUKAS
O	Pakkuda kehalise aktiivsuse võimalusi töökohal ja koolitust kehalise aktiivsuse edendamiseks mitmel ametikohal	MÕÕDUKAS
V	Kehalist aktiivsust soodustavate struktuuride ja ümbruse visualiseerimine ning kasutuselevõtt	KEHV
I	Rakendada aktiivset ühiskonda toetavat transpordinfrastruktuuri ja -võimalusi	KEHV
N	Normaliseerida ja suurendada kehalist aktiivsust avaliku teavitamise kaudu, mis motiveerib ja arendab käitumise muutmise oskusi	MÕÕDUKAS
G	Anda kehalise aktiivsuse alast koolitust, hindamist ja nõustamist tervishoiuasutustes	ÜHTEGI POLIITIKAT POLE MÄÄRATLETUD

See ülevaade põhineb ainult riikliku tasandi poliitikal. Maakonna, piirkondlike või kohalike omavalitsuste poolt välja antud poliitikat jäävad käesoleva projekti reguleerimisalast välja.

Meetodid

MOVINGi poliitikaindeksi meetodeid on üksikajalikul selgitatud lisatud **poliitikaülevaates**. Lühidalt öeldes ühendab poliitikaindeks a) poliitika olemasolu ja b) poliitika kujundamise väärtused 23 võrdlusaluse puhul.

Võrdlusaluseid kohaldatakse **MOVINGi andmebaasi** [2] poliitikate suhtes, mis on kogutud 30 Euroopa riigi, sealhulgas Eesti põhjaliku uuringu teel.

RAAMISTIK: põhjalikud poliitikameetmed kolmes valdkonnas:

AKTIIVSED ÜHINGUD

AKTIIVSED KESKKONNAD

AKTIIVSED INIMESED

ANDMEBAAS:

kehalise aktiivsusega seotud poliitikavaldkondade arhiiv

M O V I N G

POLIITIKAINDEKS: võrdleb võrdlusuuringu tööriista abil saadud riiklike ja poliitilisi tulemusi

VÕRDLUSUURINGU TÖÖRIIST: hindab poliitika kujundamise kvaliteeti kindlaksmääratud kriteeriumide alusel

Poliitikaindeksi tulemuste saamiseks kasutatud poliitikatööriistad

Poliitikaindeksi tulemuste liigitus

(Poliitikakujunduskriteeriumide üksikasjalik kirjeldus on esitatud [poliitikaülevaates](#))

✘ Ühtegi poliitikat pole määratletud	● Vastab kuni 75% poliitikakujundusest
● Vastab kuni 25% poliitikakujundusest	● Vastab kuni 99% poliitikakujundusest
● Vastab kuni 50% poliitikakujundusest	● Vastab kõigile soovituslikele standarditele

M	Kehaline aktiivsus koolides ja kehaline kasvatus	●
	Kehaline aktiivsus klassiruumides ja väljaspool	●
	Kehaline aktiivsus väljaspool kooliaega	✘
	Kogukonna ja massilise osaluse algatused	✘
	Kehaline aktiivsus igas vanuses ja iga võimekusega inimestele	●
	Rahalised stiimulid kehalise aktiivsuse edendamiseks	●
O	Koolitus tervishoiuväliste kutsealadele	●
	Kehaline aktiivsus töökohtadel	●
V	Ehitiste projekteerimise suunised ja eeskirjad	●
	Aktiivsed kujundussuunised väljaspool hooneid	✘
	Aktiivse kujunduse suunised avatud/rohealade jaoks	✘
	Jalutuskäigu ja jalgrattasõidu infrastruktuur	●
	Integreeritud linnaplaneerimise ja maakasutuse poliitika	✘
	Juurdepääs kvaliteetsele avalikule avatud ruumile ja haljasaladele	✘
I	Ühistransporti toetav poliitika	✘
	Liiklusohutusmeetmed, sealhulgas jalakäijate, jalgratturite jne turvalisus	✘
	Massikommunikatsioonikampaaniad transpordi edendamiseks	✘
	Aktiivse transpordi edendamise poliitikad	●
N	Kehalist aktiivsust edendavad massimeediakampaaniad ja sotsiaalne turundus	●
	Kehalise aktiivsuse suuniste väljatöötamine ja edastamine	●
G	Tervishoiualane eel- ja täienduskoolitus	✘
	Esmatasandi arstiabi (hindamine, nõustamine ja meditsiinitöötaja retseptid)	✘
	Tervishoiuteenused ja ambulatoorne ravi	✘

Märkus. Aja jooksul poliitikamaastik igas riigis areneb. Need tulemused kajastavad meie teadmisi 2023. aasta maikuu seisuga. Viimaseid tulemusi ja täiendavat tehnilist teavet poliitikaindeksi kohta leiate meie veebilehelt: wcrf.org/our-policy-work.

Tagasiside ja soovituslikud muudatused tuleks saata e-posti aadressile: policy@wcrf.org. Lisateavet projekti CO-CREATE kohta leiate veebiaadressil: co-create.eu

[1] Poliitikaindeksi: wcrf.org/physical-activity-policy-index [2] Poliitika andmebaas: policydatabase.wcrf.org